

4 30 VIII

ȘCOALA

VREME

REVISTA
PEDAGOGICĂ
CULTURALĂ

A ASOCIAȚIEI
INVĂȚĂTORILOR
DIN JUD. ARAD

CUPRINSUL:

Redacția: *D. Ministru Țoni și Granița de Vest.*

Pedagogie:

Adrian Munteanu: *Educația simțurilor și educația intelectuală.*

Petru Șerban: *Problematika ideii de timp.*

Petru Zoțiu: *Cum putem aplica în șc. primare cele patru principii ale școlii active.*

Traduceri:

Miron Țundre: *Copiii teribili, de Maurice Garçon*

Diverse:

Jurek Jaroslav: *Știri școlare din Cehoslovacia.*

Iluna Ion: *Mamei (poezie).*

Sabin Iuliu: *Nocturnă (poezie).*

Iluna Ion: *Brâul morții (poezie).*

Cărți și reviste:

P. G. Savin: *Mândrul florilor (Fl. Stănică). Revista Jiul. Revista Școala și Familia de mâine.*

Informațiuni:

Asociația Invățătorilor Arad.

Biblioteca școlară
Pătruleț Arad

ARAD
ANUL IX.
Nr. 5.
MAIU 1938

„Școala Vremii”

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

APARE SUB CONDUCEREA
UNUI COMITET DE REDACȚIE

Red. respons.: **EUGENIU SPINANȚIU**, înv. dir.
Administator: **SABIN MIHUȚIU**, învățător

Manuscrisele nu se mai înapoiază
Anunțuri și reclame se primesc după
învoială.

Manuscrisele, revistele pentru schimb
și cărțile de recensat se trimit pe adresa:
Redacția revistei „Școala Vremii”, Arad
Bulev. Carol, 66 (Casa învățătorilor).

Corespondența privitoare la admi-
nistrație: abonamente, schimbări de
adresă, revistele înapoiate etc., se trimit
pe adresa Administrației: Dl. Sabin Mihuțiu.
Arad, str. Eminescu 43.

Abonament anual Lei 60. Un exemplar 6 Lei.

Secretar de redacție:
ION BLAGĂILĂ.

Școala Vremii

REVISTA PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

ANUL IX.

Arad, Maiu, 1938.

Nr. 5

Domnul Ministru Țoni și Granița de Vest

In numărul trecut al revistei noastre am arătat bucuria mare simțită de învățătorii din România, odată cu numirea președintelui lor, ca Ministru.

Ochii acestui mare luptător, ridicat din mijlocul învățătorimii s'a îndretat și către granița de Vest a țării. Excelența vrea să facă din școala românească de aci, o adevărată fortăreață națională. A organizat în așa fel mersul învățământului din această parte a țării, încât n'a rămas păcat nepedepsit sau greșală mare, neîndreptată. Acest lucru, desigur, în ce privește liniile mari.

Așteptăm, însă, ca cei cărora li s'a înmănat încrederea ministrului Țoni, să se pună la lucru și să arate pricepere. Cât privește organizarea desăvârșită a școlii românești, ea se va face încurând.

La trecutul Congres pedagogic al învățătorilor din România, s'a discutat pe larg, felul cum înțelege învățătoria română să perfecționeze școala primară. Dezideratele acelu Congres sunt în fața președintelui Țoni de atunci și al mi-

nistrului de azi și în ciuda multora interesați, hotărârile aceluia Congres vor fi aplicate atât în privința școlii primare și normale, cât și în privința organelor de control, care mâine vor fi de **îndrumare și conducere**; precum se vor stabili și problemele noi de educație ale învățătorului și educației poporului.

Fiindcă nu poate nimeni să nege haosul în care s'a trudit învățătorul alături de organizarea învățământului și educației în școala noastră de până acum.

Școala românească leagă justificate și mari speranțe de actualul ministru, care o cunoaște și avem convingerea că o va ridica la o organizare perfectă, în urma căreia nivelul cultural și națiunea românească vor prospera, ridicându-se la un nivel superior. Și hotărît, ceea ce ne mai rămâne de adăugat aci este faptul, că în urma armonizării lucrurilor, nimeni nu va mai cuteza să se atingă de drepturile învățătorilor strejeri, comandanți premilitari etc., adevărați slujitori ai altarului național al patriei lor române.

„Școala Vremii“

M A M E I

Când amintirile destramă
Al vremii caier, chinuită
De amăgiri, plângând mă chiamă
Făptura-ți albă, ostenită.

Ași vrea să fiu mereu cu tine,
Acolo 'n lumea ta de jale,
Ca 'n plânsul tău să 'mparți cu mine
Potopul lacrimilor tale.

Și-acolo 'n trista încăpere,
Având doar lampă 'n vatră focul,
Să trecem vremea în tăcere
Așa cum ne-a trecut norocul.

Și poate cândva, nu știu unde,
Găsi-vom și noi alinare...
Sub două cruci ne vor ascunde,
Ne vor îmbălsăma 'n tăcere.

Ion Ilina

PEDAGOGIE

Educația simțurilor și educația intelectuală în școala de copii mici*)

Dacă cercetăm evoluția școlii de copii mici, constatăm că dela marele Fröebel, organizatorul pe baze științifice a celor de vârsta preșcolară, în epoca contemporană găsim 2 figuri reprezentative: Dr. Decroly în Belgia și Dr. Maria Montessori în Italia, cari s'au dedicat exclusiv studiilor celor mici, Cunoaștem cu toate inovațiile acestor mari reformatori, acărora principii sunt aplicate cu mare succes în toate școlile moderne. Unul din principiile lor fundamentale este educația simțurilor, care mai nou ocupă locul de frunte în programa școlilor noastre.

Nici o problemă nu pare cu totul nouă și totuși ea poate fi pusă în diferite epoci în chip nou. Astfel și educația simțurilor este o problemă care a preocupat pe cei mai mulți pedagogi de seamă din trecut. Unul dintre acei cari cer educația făcută pe baza simțurilor, a fost Rousseau, care în cartea sa intitulată »Emil« zice: »Exercițiile simțurilor nu înseamnă numai întrebuintarea lor, înseamnă să gândești bine cu ajutorul lor; ca să înveți — ca să zicem așa — să simți, căci noi nu știm nici să pipăim, nici să vedem și nici să auzim, decât așa precum am învățat«. Pestalozzi, părintele intuiției, cere ca tot ce copilul învață să treacă prin toate simțurile; iar marele pedagog Fröebel, la înființarea școlii lui din Blankenburg a zis că, »Dacă, e vorba ca educația copilului să se facă prin exercițiul simțurilor, ea poate începe cât de curând, deoarece simțurile există în copil încă dela naștere«.

Dna Montessori după o lungă experiență pedagogică ajunge a perfecționa sistemul preconțuit de predecesorii săi și formează un nou obiect de învățământ sub titlul de: Exerciții sensoriale, adoptat și de școlile noastre. Iar pentru realizarea scopului a creat un material educativ atrăgător și corespun-

*) Conferință ținută la cercul cultural al inv. dela școlile de copii mici.

zător nevoilor firești ale copilului, care poate fi întrebuințat sub formă de joc.

Este constatat că simțurile sunt poarta de intrare a tuturor cunoștințelor. De aceea preocuparea noastră în epoca preșcolară, trebuie să se îndrepte către educația simțurilor, pentru a face posibilă mai târziu educația intelectuală.

Cu ajutorul exercițiilor simțurilor, copilul devine capabil să aibe atenția încordată. În mod spontan atenția lui este îndreptată la ceea ce vede, la ceea ce aude și în special la obiectele ce le poate întrebuința: jucăriile lui, unele din obiectele îmbrăcăminteii lui, dar mai cu seamă la ceea ce este de mâncat. Se poate afirma, că atenția spontană a copilului este condusă de plăcerile sale. Tot prin exercițiile simțurilor se ascute puterea de observație și în mod spontan, observă, prinde, asociază. Nu-l învățăm propriu zis, ci formăm la el funcțiunea mintală, îi dăm interes să vadă, să observe, să compare, să gândească. Dar aceasta spontană atențiune se deplasează ușor dela un obiect la altul când copilul rămâne pasiv. În schimb ea este durabilă dacă copilul lucrează și în deosebi când lucrează el singur. El nu cere să fie ajutat și nici nu vrea să fie deranjat. De aceea educatoarea nu va face multă explicație, multă vorbă. Le va spune la începutul fiecărui exercițiu, ceea ce este absolut nevoie. Ea nu trebuie să intervină pentru a-l corecta. Scopul nu este nici măcar să-l facem să se servească fără greșală de materialul dat, ci ca elevul să se perfecționeze prin propria sa activitate. Nu i-se vor pune nici prea multe întrebări, el trebuie lăsat singur să-și exprime reflexiile. E necesar apoi să-i obicinuim pe copii să-și înceapă exercițiile în cea mai perfectă liniște, pentru că numai astfel se menține atenția concentrată.

Cele mai multe din aceste exerciții impun educatoarei să se gândească înainte de aplicarea lor și să caute materialul potrivit și suficient. Dacă e vorba de un exercițiu privitor la simțul auzului, unul sau câteva exemplare sunt suficiente, însă dacă e vorba ca obiectul să fie pipăit sau cântărit de copil, ne trebuie câte unul pentru fiecare, căci folosindu-ne de un singur obiect pe care să-l trecem din mână în mână, lăsându-l fiecăruia numai câteva secunde, pentru a-l trece apoi vecinului său, răpim copilului orice posibilitate de observație

atentă. În procurarea materialului didactic necesar acestor exerciții, educatoarea poate fi ajutată de elevi, e chiar recomandabil, fiindcă obiectele aduse de ei, le deșteaptă mai mult interes. Se va preferi material din ceea ce oferă natura, în grădini, pe câmp, unde se găsesc o mulțime de plante, grăunțe, pietricele, etc.

La toate aceste exerciții vom proceda metodic, ținând seama de principiul pedagogic, de-a prezenta la început un număr mic de stimulenți, care să fie în contrast (forme, mărimi, culori, greutăți mai diferențiate) și până la urmă un număr mare de stimulenți gradați (diferențe tot mai mici în serie). Astfel la educația simțului vizual vom începe cu obiecte foarte mari, trecând treptat la obiecte mai mici și mai multe. Le vom prezenta întâi obiecte reale mai simple și mai familiare copiilor. La cunoașterea culorilor vor observa întâi discuri mari amintind mingile mari, luăm 2 culori. În al 2-lea rând prezentăm tot aceste 2 culori în discuri mai mici, amintind mingile fröbeliene. Numai după ce au fost cunoscute cele 2 culori, intercalăm o altă culoare. Întrucât siluetele sunt o abstracțiune pentru copii, ei nu vor observa siluete decât după ce au mânuit de multe ori obiecte reale. Se cultivă apoi memoria senzațiilor vizuale făcând exerciții ușoare, de exemplu cerem copiilor să privească cu atenție o tavă cu 3—4 obiecte pe ea dintre cari unu se ascunde în absența unui copil, care revenind i se cere să spună ce anume obiect lipsește și alte asemenea exerciții făcute sub formă de joc. Tot sub formă de joc se fac și exercițiile de cunoașterea poziției și direcției obiectelor în care scop avem lotoanele.

Un alt exercițiu este cel auditiv. Urechea se va exercita în sală în cea mai mare liniște, astfel atenția copilului va fi concentrată numai asupra sunetelor. Vom căuta să cunoască diferite șgomote, sonoritatea obținută prin lovirea diferitelor obiecte, șgomotele industriilor, a naturii, glasul păsărelelor și a instrumentelor muzicale. Pentru a-i pregăti în vederea educației muzicale de mai târziu, trebuie să facem cu ei multă muzică. Cântecul exercită în acelaș timp și vocea și urechea. Vocile false se datoresc mai întotdeauna urechilor false. Să obișnuim copiii să cânte încet și să facă cât mai puțin șgomot posibil. Șgomotul mare nu e favorabil pentru educația

auzului, el obosește sistemul nervos gingaș al copilului. Se vor face și exerciții de cunoașterea intensității și direcției sunetelor.

Simțul mirosului este mai puțin dezvoltat la copii, vom căuta totuși ca ei să cunoască diferite articole de alimentație, flori, fructe, urmând să le recunoască cu ochii legați. Iar pentru dezvoltarea senzației gustului vom căuta ca copiii să poată deosebi gusturile fundamentale: dulcele, acru, sărat și amar. Să cunoască intensitatea gustului și senzația de iute și fără gust.

Vechea disciplină a greșit mult cerând copiilor să stea cu mâinile nemișcate, cu brațele încrucișate, să nu pună mâna pe nimic. Dorința lăuntrică a unui copil este de-a analiza tot ce-i cade sub simțuri. Se știe că copilul cunoaște mai bine realitatea prin pipăit decât prin văz, deaceia exercițiile tactile vor fi cât de numeroase în școlile noastre. Cele mai multe din aceste exerciții se fac cu ochii legați, pentru a permite copiilor să-și formeze acest simț fără ajutorul văzului. Ii vom deprinde să deosebească corpurile aspre și catifelate, dure și netede. Pipăind ajunge copilul să cunoască: linia, colțul, vârful, suprafața dreaptă și curbă, forma și dimensiunile corpurilor asociind percepțiile date de simțul tactil și cel muscular.

Cultivarea simțului muscular se face simultan cu aceea a celorlalte simțuri, dezvoltând metodic activitatea fiecărui simț în parte, deci simțul muscular se cultivă indirect. Prin singurul exercițiu de echilibru al capului și al brațelor, ducând scândurica cu nisip sau turnul format din cuburi, fără să cadă este propriu zis exercițiu muscular, fiindcă el pe lângă că întărește mușchii gâtului și îndreaptă șira spinării, cere și o sforțare de atențiune și gândire.

De-asemena se dă importanța cuvenită exercițiilor pentru dezvoltarea senzațiilor calorice. Un exemplu cunoscut este acel cu sticlele de apă încălzite la diferite temperaturi.

Din cele expuse până aci, se evidențiază că exercițiile simțurilor deschid mintea copilului asupra naturii și a lumii exterioare, deci ele stau la baza educației intelectuale. Când dăm copilului un săculeț în care se găsesc amestecate grăunțe: fasole, linte, mazăre, urmând ca el să le grupeze separat sau să scoată din săculeț un singur fel de grăunțe, după indicații, realizând ce i s'a cerut, el a făcut o analiză a pro-

prilor lui senzații de formă, a învățat să deosebească rotundimea mazărei, forma turtită a linteii, cea lunguiată a fasolei. Sfortărea sa intelectuală ar fi fost desigur mai grea, dacă în saculeț s'ar fi găsit boabe de grâu, orez, ovăz, etc. Din acest exemplu reiese că aceste exerciții îi învață cunoașterea lucrurilor cu ajutorul observațiilor.

Un micuț dela grădina adesea grupează cărăbușul sau o răgace între păsări. sau vorbește despre un fluture sau despre o muscă ca despre o rândunică. Ei grupează lucrurile simplu după asemănări, fără a ține seama de amănunte. Obligând copiii să observe lucrurile de aproape, îi învățăm să facă clasificări reale. Pentru exercițiile de clasare și identificare ne putem servi de lotoanele Dr-ului Decroly. Nu-i nimic mai distractiv și totodată educativ pentru un copil decât clasarea de ex. a uneltelor meseriașului, a grădinarului sau alte asemănătoare. Ele interesează pe copil pentru că sunt folositoare și pot servi în acelaș timp la numeroase comparații cari exercită judecata. Ar fi foarte bine dacă am putea avea din fiecare meserie instrumentele cele mai elementare în miniatură. Utilizarea unui instrument exercită simultan; simțul muscular, pipăitul, văzul și totodată și facultățile intelectuale superioare: ca asocierea, imaginația și judecata.

Să nu uităm nici vietățile din școala noastră, pentru a fi observate de copii, ca păsări, un iepuraș sau alte animale mici.

De asemenea să nu lipsească o mică grădină cu florii. Copiii numai astfel pot observa etapele creșterii plantelor și-a animalelor. Ei cu o nespasă dragoste îngrijesc o crescătorie de păsări sau grădinăresc. Prin aceste activități copiii au prilejul zilnic să descopere lucruri noi.

Folosul exercițiilor simțurilor este cât se poate de important.

Observațiile directe ale faptelor cari se desfășoară în jurul copilului, îl fac să trăiască intens viața socială. Tot educația simțurilor pregătește copilul pentru viața practică. S'au făcut până acuma greșeli în educație, învățând totul teoretic și încercând în urmă realizarea, aplicarea. Copilul înțelege lecția, dar nu reușește execuția și aceasta tocmai pentru că i-a lipsit perfecționarea senzațiilor. Este la fel ca medicul savant, care a studiat atâtea cărți și nu reușește a fi bun practician decât după mult timp de practică; aceasta practică reducându-se în fond la o târzie educație a simțurilor.

Pe lângă aceste foloase, puțin îndepărtate, educația simțurilor are mare însemnatate și în educația estetică și morală.

Prin numărul mare de senzații se câștigă puterea de-a aprecia cele mai mici deosebiri ale stimulenților, sensibilitatea se perfecționează și plăcerea crește. Frumusețea este în armonie și pentru a o percepe, este necesară finețea sensorială.

Tot aceste exerciții a simțurilor constituiesc cel mai bun mijloc pentru învățarea limbii, de aceea se cere ca ele să fie cât de numeroase în școlile cu copii minoritari. Apoi cuvintele cari în mod natural se schimbă între educatoare și copil, ordinele ce trebuiesc împlinite prin fapte, acțiunile ce trebuiesc exprimate prin vorbe, pregătesc studiul rațional al vorbirii pentru școala primară.

Deși prin aceste exerciții nu urmărim perfecționarea limbii, totuși ele contribuie în mod indirect la îmbogățirea vocabularului. Scopul lor principal este de-a dirija evoluția intelectuală a copilului pe drumul indicat de natură.

Copiii, cari au făcut aceste exerciții, vor pleca la școala primară cu simțuri mai ascuțite, cu spirit mai atent și cu o intuiție mai exactă. Ei vor fi mai bine pregătiți pentru carte decât acei copii, cărora nu li s'a cultivat decât memoria verbală sau înțelegerea vizuală.

Adriana Munteanu
inv. Arad-Grădiște

NOCTURNA

De sub sprânceana unui nor săgalnic *Pe malul apei broaștele descântă*
Ca ntr'o oglindă peste apa lină, *Norocul licuricilor pe cale.*
Cu ochiul argintat de lună plină, *În vraja nopții umbre se frământă.*
Stăpâna nopții ne privește jalnic.

Doar Craiul-Vânt în salcia pletoasă *Povestea unei stele cade'n vale.*
Doinește ca ciobanii dela stână, *O clipă se zărește o cruce sfântă*
În timp ce o privighetoare — zână — *Iar luna intră'n tainițele sale.*
L-ingână'n dorul nopții drăgăstoasă.

IULIU SABIN

Problematica ideii de timp.

Simultaneitatea discuției timpului pe teren filosofic de către metafizicianul Bergson, în domeniul teoriei relativității lui Einstein și în biologie de către Felix Le Dantec și v. Uexknecht, — este un fapt elocvent că această noțiune își găsește o semnificație cu totul deosebită în cultura contemporană.

Convergența de interpretare quasi similară pe care o primește, este o cheazășie de veracitatea intuiției timpului în sufletul omului cult de azi.

Distincția făcută de H. Bergson între timpul matematic și timpul psihologic, — conceput ca durată înțeleasă numai pe calea intuiției introspective, interiorizarea timpului și evidențierea dependenței lui de unitatea în care se desfășoară de către descoperitorul dimensiunii a patra, dimpreună cu relativismul biologic — denotă un drum spinos pe care l-a parcurs conștiința umană, dela confuză și nedisociată de mediu, la conștiința clară și interiorizată a meticulosului savant de azi.

Traseul pe care l-a urmat cultura umană, este acela, care a adus la înțelegerea timpului de azi.

Elementele, cari compun intuiția timpului interpretat de știința contemporană, erau straine mentalității omenirii multă vreme. Evoluția parcursă le-a înregistrat progresiv pentru a pregăti înțelegerea pe care o dam azi timpului.

Metoda genetică aplicată psihologiei infantile, popoarelor primitive, psihologiei patologice, confirmă aserțiunea că timpul așa cum îl concepem și intuim azi, este un produs recent al sufletului uman. Pentru a-l putea sesiza ca o noțiune de durată interioară, neconformându-l cu schematismul timpului conceput ca ceva exterior, — a trebuit să avem conștiința eului nostru dislocat de angrenajul ambiant, posibilitatea percepției desfășurării, mișcării evenimentelor, capacitatea privirii introspective asupra materialului memorat prin ajutorul unor atențiuni oarecare și dispariția omnipotenței afectivității¹⁾ în viața conduitelor individului.

Tocmai aceste jaloane, indispensabile percepției timpului

¹⁾ C. Georgiade: Psihologia gândirii copilului, pag. 123.

psihologic, sunt atât de improprie și străine atât copilului cât și omului primitiv.

Viața sufletească a copilului este nedefinită și într-o strânsă comunitate cu mediul, conștiința lui este exterioară, nedisociată de lucrurile exterioare și neprecizată. El n'are conștiința desfășurării fenomenelor sale sufletești în interiorul său, neavând nici conștiința eului propriu, de unde decurge lipsa percepției schimbării în desfășurarea evenimentelor.

Din această perspectivă de viață îndreptată mai mult spre exterior și fără adâncime interioară, neputând prinde cursul apariției fenomenelor psihice în interior, se distinge un timp căruia i se imprimă pecetea unor atribute oarecare; concepându-l ca ceva constructiv sau distructiv, ori cu un caracter afectiv de nenorocire sau bucurie. Datorită dezvoltării neurobiologice și psiho-sociale a copilului, predominarea caracterelor concrete și afective este substituită progresiv de interiorizarea fluviului conștiinței și percepției timpului ca durată interioară și reală.

Tot așa și popoarele primitive prin omogenitatea despotică pe care o duc, trăiesc prin impresiile unui prezent vag intuit și orice diferențiere care ar determina perceperea schimbării este oprită, lipsind societatea primitivă de câștigarea înțelegerii timpului. Cercetările lui Lévy-Bouhl conclud că pentru populațiile primitive, reprezentarea timpului este vagă și nedefinită. Deodată cu distrugerea «solidarității mecanice» cum zice Durkeim, în aceste societăți unde nu exista individul »mărirea și transformarea grupului aduce cu ea o altă repartizare a muncii sociale și cu aceasta o altfel de solidaritate și o diferențiere mai mare, o heterogenitate».²⁾ Acum individul își conturează eul său, își afirmă progresiv — în decursul veacurilor — individualitatea și desăvârșește personalitatea, interiorizându-și fenomenele psihice, perfecționându-și conștiința duratei de timp.

Trăirile interioare n'au putut să apară decât în urma unor îmulțiri a evenimentelor interne și externe, în urma complexurilor pe care le-a determinat evoluția societăților din ce în ce mai moderne. Omul epocii antice n'avea nici el simțul realității istorice, era aistoric, așa se explică lipsa istoricilor

²⁾ M. Rălea: Problema inconștientului, *Viața Românească*, an. XVI. p. 133-

antici alături de o filozofie aristotelică și platoniană. Evul mediu aduce un corectiv și un impuls decisiv înțelegerii timpului prin discuțiile asupra naturii Dumnezeiești.¹⁾ Nici cu Em. Kant timpul n'a intrat pe drumul sigur al rezolvării.

Conceput ca o formă apriorică de subsumare a elementelor sensoriale de către Kant, dădu deslegare pentru întrebarea: prin ce mijloace ajunge conștiința omenească să între în stăpânirea adevărilor universale și necesare? Timpul n'a fost înțeles nici de el ca o realitate în sine, — deabia cultura contemporană prin filosofii și savanții citați la începutul acestui articol, își privește o interpretare mai judicioasă și mai autentică.

O dezvoltare crescândă și multiplă a psihismului uman, a putut favoriza interpretarea mai justă a ideii timp și ne poate convinge despre supoziția emisă, că ideia de timp, așa cum o interpretăm azi, e recentă. Tot angrenajul vieții sociale, nesfârșitele invenții și descoperiri științifice, numeroasele speculațiuni și subtilități științifice, complicatele funcțiuni și raționamente sufletești, toate au creat mediu pentru conceperea timpului ca o durată ce se cunoaște prin intuiție.

Conceput în felul acesta timpul, a stimulat până la exces istoricismul, evoluționismul și pragmatismul.

Totul este în funcție de devenire. Concepția statică susținută de întemeietorii școlii eleatice: Xenophones, Parmenide, Zenon, este înlăturată de conștiința omului modern »al cărui simbol de credință n'are decât un singur articol: acela al relativismului universal«.¹⁾

Omul de astăzi prețuește timpul și sub presiunea accelerismului modern, orice moment — care se scurge, — trebuie să devină creator și fecund.

P. Șerban

¹⁾ C. R.-Motru: Puterea sufletească, Vocația, pag. 51.

¹⁾ D. D. Roșca: Reflecții pe marginea unui interviu. Viața Românească, an. XVI.

Cum putem aplica în școlile primare cele patru principii ale școlii active

de **Petre Zoșiu**

In secolul al XX-lea, numit altcum și al progresului, în viața școlii s'a inaugurat o eră nouă, care formează baza de dezvoltare logică și naturală a învățământului. Curentele pedagogiei moderne, au dat ființă noului tip de școală, al școlii active, care »tinde să îndrepte lipsurile vechiului sistem de educație și să îmbunătățească metodele potrivit cu psihologia și individualitatea copilului.«

Școala aceasta nouă, cu toate eforturile făcute, încă n'a aflat adevărul în forma sa cristalizată, ci îl caută și acum pe patru căi deosebite, sub numirea de 1. Școala în aer liber. 2. Școala libertății. 3. Școala vieții și 4. Școala activă.

Școala primă tinde să înlăture caracterul intelectualist al educațiunii. A doua, cea a libertății, dă copilului libertatea pretinsă de individualitatea acestuia. Școala vieții, se nizează pe legea școlii de viață. Acest tip se bifurcă în școala muncii, unde copilul e pus să producă și școala cetățenească, unde se pune pond pe aspectul moral, ocupându-se mai mult de disciplina omului. Școala activă »caută să îndrepte metoda pasivă, mecanică și abstractă a vechii școli prin alta activă, care se pună în funcție toate resorturile sufletești ale copilului, sprijinindu-se pe curiozitate și spontaneitatea spiritului elevilor. Principiile școlii active sunt: 1. Activitatea proprie, spontană, liberă și efortul personal, în toate domeniile de educație. 2. Activitatea practică în: grădina, atelier și laboratorul școlii. 3. Intuiția, exercitarea simțurilor în mijlocul naturii, prin desen, modelaj și lucru manual. 4. Educația naturală prin respectarea individualității copilului și pregătirea lui cu ajutorul culturii generale, pentru viață; astfel tot ce învață copilul, să fie în stare să realizeze și cu mâinile, iar când lucrează, să pună în activitate și spiritul« (citată din Ist. ped. de Enescu, pag. 395).

Ca școala nouă să poată corespunde pe deplin scopului

urmărit, trebuie să le aplice aceste patru principii atât în școala de copii mici cât și în cea primară.

Primul principiu al școlii active, tinde să formeze în elevi mai multă independență, influențând asupra voinței și nu a intelectului. Legea aceasta are în vedere structura sufletului copilului, căruia cearcă să i-se acomodeze întru toate.

Ca să se poată satisface cerințele aceste, trebuie ca atât în școlile de copii mici, cât și în cele primare, — la predarea materialului — să se lase elevilor posibilitatea de intuiție, libertate cât mai multă de gândire, conversare, activitate și lucrare neforțată.

În școala de copii mici, materialul cerut la: educația fizică, cea sufletească, educația simțurilor și cânt e astfel întocmit, încât predarea lui se poate face numai pe baza principiului prim al școlii active.

La exercițiile de observare și vorbire, precum și la ocupațiuni, să pretinde respectarea activității proprii în măsură mai mare decum o cere aceasta școala trecutului. Astfel deci, când se va preda oricare lecțiune din materialul acesta, elevii vor fi puși mai întâi să observe obiectul, să-l examineze în amănunte, să-l descrie, să-l desemneze și pe cât e posibil să-l și modeleze. La desemn și modelare să se lase cât mai multă libertate de combinare elevilor. Făcând astfel, scopul urmărit va fi ajuns.

În școlile primare, principiul activității se poate aplica la toate studiile și aproape la întregul material; explicările din partea învățătorului, sersesc numai ca parte întregitoare.

Analizând studiile cuprinse în programa analitică, la predarea lor se va purcede în forma următoare:

La *Exercițiile intuitive*, lecțiile se vor face în așa formă, ca elevii să fie puși să observe la materialul predat: forma, părțile, proporțiile, culoarea, gustul, calitatea, însușirile particulare și tot aceea ce cade sub cele 5 simțuri; după observările făcute, învățătorul prin întrebări ajutătoare, va cerca să reliefeze laturea abstractă și însușirile particulare. După predare, urmează desemnul pe tăbliță sau în caet și dacă e posibil și modelajul în plastilină sau lut.

Când s'a terminat cu lucrarea manuală, învățătorul, — ca să recreeze pe elevi, — va povesti ceva întâmplare în le-

gătură cu obiectul predat, evidențiind aici lucruri cari deșteaptă în sufletul copiilor sentimente sau dispozițiuni edificatoare.

Se lasă apoi elevilor libertatea de a întreba tot ce-i interesează, sau la ce sunt încă nedumeriți; ori se pun să povestească și ei întâmplări, experiențe sau mici povestiri în legătură cu cele auzite. Libertatea aceasta de a comunica în mod familiar cu învățătorul și colegii și în timpul prelegerii, precum și efortul depus de ei la studierea, desemnarea și modelarea obiectului, va fi latura activă, pretinsă de principiul prim al școlii moderne.

Cetitul, scrisul și exercițiile de memorie, se vor preda în forma obicinuită, activitatea copiilor aici constă, în repetiție, copiere cât mai multă și memorizarea poeziilor.

Gramatica, pentru ca să nu fie atât de plictisitoare și să fie mai bine înțeleasă de elevi, se va preda cu ajutorul desemnului. De ex. se va prelege despre cazuri, atunci învățătorul va trage cu creta pe tablă o linie perpendiculară, din care va duce 5 orizontale, notând în dreptul fiecăruia, litera inițială a cazului ce-l reprezintă. Astfel prima linie orizontală va fi învernată cu »N« adecă Nominativul, a 2 cu G sau Genetivul, urmează apoi celelalte notări, până la terminare. Pentru o mai bună înțelegere și memorizare mai ușoară, în capătul fiecărei linii, se vor scrie și întrebările cazului respectiv. Desemnul acesta îl vor face și elevii, într'un caet rezervat anump pentru notările gramaticale. Predarea gramaticii cu ajutorul desemnului, va fi mai activă, mai intuitivă și mai ducătoare la scop decât mehanizarea practică până acum.

Aritmetica va fi propusă numai prin activitate premanentă din puterea elevilor. În cl. I se va lucra tot ca până acum, cu bile, bețișoare, castane, cartoane, rotunde și alte obiecte ce se pot utiliza la predarea numerilor. În clasa II și a III, la învățarea măsurilor metrice, se vor face măsurăturile necesare cu metrul, litrul, gramul submultiplii și multiplii acestora. Banii se vor cunoaște, făcându-se în școală deprinderi de cumpărări și vânzări. Celalalt material se va preda prin analizarea problemelor date spre rezolvarea în școală, sau acasă. La lucrarea exemplilor în școală, vor fi activi toți elevii, răspunzând și cei dela loc.

Geometria se va preda prin desemn, confecționarea din

carton a unghiurilor, suprafețelor și corpurilor precum și măsurări efectuate de elevi, în sala de învățământ, curtea școlii, grădina școlii.

La învățarea *Istoriei*, elevii vor desemna portretul domnitorului respectiv în interiorul teritoriului stăpânit. Din capitala țării vor trage linii în localitățile unde au fost evenimente mai însemnate, ori s'au dat războaie însemnând învingerea cu »+« iar înfrângerea cu »-«. Prin diferite figuri și semne stabilite de învățator și așezate la locul potrivit, se va înfățișa viața și activitatea domnitorului respectiv. De exemplu la Neagoe Basarab, se va desemna biserică, în semn, că domnia sa e caracterizată prin edificare de locașuri sfinte. La alt domnitor, se va desemna o carte, ca semn că a făcut tipografii, a dezvoltat cultura și a pus pond pe luminarea poporului. În forma aceasta se vor preda toți domnitorii, notându-se evenimentele prin deseme și semne convenționale. Procedându-se astfel învățarea va fi mai activă și mai ușoară. E de notat, că reușita și corectitatea caracterizării, depinde totdeauna dela des-toinicia învățatorului.

Geografia se va preda prin desemn și reproducerea teri-toriilor învățate în lut sau în plastilină. Excursiile în liber, ajută mult la înmulțirea cunoștințelor acestui obiect de învă-țământ.

La predarea *Fizicei*, elevii se vor folosi de aparate și în ora de lucru manual vor construi ei înșiși, ce se poate confecționa ușor și fără pericol.

Științele naturale se vor învăța pe cât e posibil în natu-ră, apoi după obiecte imitate, sau tablouri.

Tot astfel se va purcede și la predarea *Higienei*, arătân-du-se tot ce se poate în natură, în tablouri sau modele.

La *Instrucția civică* ca să poată fi înțeleasă ușor de elevi, se vor aduce totdeauna exemple ușoare, cari vor înlesni aper-cepierea, se vor mai expune cauzele pentru ce e necesară in-stituția sau legea respectivă. Activitatea elevilor și aici, cași la toate obiectele cuprinse în programă, va consta în dreptul ce li se dă, de a întreba tot ce doresc, sau ce stă în legătură cu lecțiunea predată.

Desemnul și lucrul manual sunt activități cari vor duce la rezultat totdeauna, când vor fi predate logic și sistematic. E

natural, ca să fie rezultat la propunere în forma pretinsă de școala activă, se recere muzeu școlar bine asortat și o programă analitică cu un material mai redus și ales după necesitățile timpului și principiile școalei moderne.

2. Activitatea practică, în grădină, atelier și laborator.

Școala activă, pe lângă instrucția teoretică intelectuală tinde să desvolte în elevi încă și dragostea de activitatea practică, pe care o folosește ca punct de trecere, dela teorie la aplicare, dela școala la viață. Indelețnicirile mici și mărunte în grădina școlii, sau atelier, distrează, reînviesc forțele uzate prin prea multa munca intelectuală, deșteaptă interes în copii pentru unele indelețniri practice, iar pe învățator îl face să cunoască înclinarile elevilor, lucru foarte important și necesar din punct de vedere al viitorului acestora.

În grădina școlară vor lucra toți elevii la straturile de flori și de legume. Nu se va ține aici cont de folosul material, ci de cel urmarit de învățământ. La lucrările aceste, elevii vor cunoaște avantajile pamântului humos, vor observa sămănarea, încolțirea, forma frunzelor florilor, și fructelor, se vor arata perișorii sugatori, se va reliefa menirea cotiledoanelor, părțile frunzelor și florilor și toate acele momente, prin cari vor ajunge, sa-și înmulțească cunoștințele teoretice și practice.

În atelier vor construi aparate fizice, lucruri necesare la diferitele ramuri de învățământ, sau unelte economice, în laborator vor lucra cu materiile avute, în direcția preconizată de învățator.

Activitatea practică, permanentă, va realiza cu siguranță tot acela, ce se urmărește în învățământ, de acest principiu.

3. Intuiția, exercitarea simțurilor în mijlocul naturii

Cea mai mare parte a oamenilor, văd acela ce-i înconjoară numai în ansamblu, în amănunte nu pot pătrunde, lipsindu-le deprinderea de observare. Tot asemenea sunt și copiii, ei văd numai suprafața și părțile principale ale obiectelor,

detaliile le observă numai când li-se atrage atențiunea asupra lor. Pentru dezvoltarea simțurilor, trebuie să se facă cu elevii cât mai multe deprinderi de intuiție. Când vor fi în grădină, vor observa la un pom: trunchiul, coaja crapată și plină de asperități, crengile principale și cele laterale, frunzele după formă, (compoziție) și aranjament; florile după formă, culoare și miros; poamele după formă, mărime, culoare miros și gust. Conduși pe câmp vor observa diferitele flori și burueni; pe lângă apa vor cunoaște arborii cari cresc prin locurile umede; vor mai observa pădurea, fenomenele naturii, schimbarea de temperatura și tot ce-i încunjură. La desemn, modelaj și lucrurile confecționate, vor observa părțile constitutive, forma, conturile și tot aceea ce caracterizează obiectul respectiv. Deprinzându-se la aceasta, vor dobândi o agerime a simțurilor necesară în viața din multe puncte pe vedere. Pentru realizarea acestui scop, la punctul acesta e neaparat de lipsă, conducerea logică și sistematică a învățatorului, care va cauta să introducă pe elevi a cunoaște cauzele fenomenelor observate.

4. Educația naturală prin respectarea individualității elevilor.

— Învățătorul, care ține la titlul său de luminător al neamului, nu se va margini numai să plaseze cunoștințele prescrise de programa analitică ci se va națui să cunoască aptitudinile și inclinațiile elevilor. Învățătorul e grădinarul fiecărui elev, care trebuie să mlațieze sufletul astfel, ca aceasta să aducă roade folositoare atât pentru copil ca individ, cât și pentru societatea din care face parte. La educația aceasta să recer observari permanente, corectări binevoitoare, indemnări și încurajări, unde aceste sunt necesare.

Prin învățământul activ deci se cere muncă atât dela învățator, cât și dela elevi, și dacă aceasta va fi asiduă, conștiențioasă și desinteresată, scopul urmărit va fi ajuns necondiționat.

TRADUCERI

Copiii teribili, de Maurice Garcon

*tradusă de Miron Tundre, din rev. »Conferencia«
(continuare)*

Astfel, creditor și debitor încă din naștere, copilul apare pe pământ investit cu un rol greu și esențial înainte chiar ca creerul său să fi putut lua la cunoștință realitățile lumii.

Asupra fondului acestor drepturi și acestor datorii, filosofii au discutat foarte mult. Pentru unii, ființa omenească aparține ei-însăși, îndată ce s'a născut. Este deja omul în putere, cu toate drepturile omului. Pentru alții, el este o simplă speranță, incapabilă de a se afirma. Pentru aceștia el nu poate mult timp să fie considerat independent de familia sa. Dar în orice fel este considerat, fie că este deja om cu toate drepturile sau că este numai o speranță ale cărei drepturi au nevoie de a fi afirmate, el rămâne mereu pentru noi cel mai prețios obiect. El formează o verigă esențială și indispensabilă între oameni. Mărindu-se el se va forma; dar înfruntând la rândul său aspra servitute așa cum etse a noastră, nu se va forma decât pentru a se înlănțui, devenind la rândul său debitor al celor cari se vor naște din el și cari vor fi asemenea lui. Astfel se succed generațiile. El va urma drumul pe care l-a urmat tatăl său, nefiind el însuși decât un moment în istoria oamenilor.

Copilul este întreaga speranță! Prezența s'a pune în fiecare clipă enigma viitorului. Ce va fi el? Ce va gândi atunci când, părăsindu-ne, el se va găsi singur? Ce va deveni el în viața socială?

El reprezintă continuitatea misterioasă și nesfârșită.

V'ați gândit vreodată, când vedeți un om bătrân cu pielea tare, cu riduri și bărbos, s'au vr'o femeie bătrână lovită de bătrânețe, curbată și a cărei față nu mai are nici o atracție că au fost altădată întinși ușor int'un leagăn de copii mici rozi și grăsulii? V'ați gândit la lumea care separă cecece au fost de cecece sunt acum? Vă puteți imagina că tot cecece

sunt acum, era în putere deja în carnea mică și tremurândă pe care părinții lor nu îndrăzneau s'o atingă decât cu o blândețe respectuoasă? Puteți să vă închipuiți că părinții, prin solicitndinea lor față de un băiețel, au fixat destinele bătrânului pe care-l întâlniți?

* * *

Copilul este prezentul care înlânțue trecutul în care am trăit cu viitorul pe care nu-l vom vedea. În el trebuie să ne punem toate speranțele. Lui trebuie să-i dăm destulă putere pentru ca să continue drumul, care pentru noi va apare într'o zi întrerupt.

Și noi simțim așa de bine că depindem de el, atât cât depinde el de noi, încât nu ne putem împiedeca să nu ne identificăm cu el.

În inima noastră, el nu face decât una cu noi și suferim de o mare durere când se îndepărtează. Care mamă nu a strigat, în ea însăș, în ziua când a fost victima acestei sorți înplacabile și necesare care vrea ca copiii noștrii după ce i-am crescut, să asculte legea naturii și să ne părăsească pentru a trăi viața lor, fără a se mai uita îndărăt?

În timp ce el crește, noi semănăm semința și copilul crește aproape însă necunoscut și de multe ori inpenetrabil. El ne observă curios și atent, ne cântărește valoarea cu severitate. El ia parte la toate minutele activității noastre: el va fi în funcție de ceea ce punem noi în el. Viața pe care o duce e prea amestecată cu a noastră pentru ca să nu poarte încă din primele momente trăsătura profundă a ființei noastre proprii.

Iată pentru ce, înainte de a supraveghia pe copiii noștrii să pronunțăm o rugăciune. Înainte de a vrea să fim învățătorii lor, trebuie să începem prin a ne supravegea noi înși-ne și a ne corecta.

Copiii sunt ceea ce suntem.

Ei au gusturile și sentimentele noastre.

Copiii sunt mici oameni.

Oamenii sunt copii mari.

* * *

Când vrei să întreprinzi o educație, trebuie să începi prin a țî-o desăvârși pe a ta. Copiii se nasc fericiți sau nenorociți,

bucuroși sau disperați, curajoși sau lași, după cum a fost generația care i-a precedat.

În timpurile tulburi cari urmară răsturnărilor revoluției și imperiului, trăi o generație care s'a născut tristă și pe care Musset a descris-o într'o pagină nepieritoare:

»În timpul luptelor imperiului, în timp ce soții și frații erau în Germania, mamele. au adus în lume o generație arzătoare, palidă, nervoasă. Concepuți între doua bătălii, crescuți în colegii în bătaia tobelor, mii de copii se priveau între ei cu ochi întunecați încercându-și mușchii slăbuți.

»Din timp în timp, tații lor, însângerați, apăreau, îi ridicau la pieptul lor acoperit cu aur și apoi îi puneau din nou jos și urcau din nou pe cal.

»Atunci, când acești copii asistaseră la desordinea universală, se ridică deasupra lumii în ruina o tinerime gânditoare«.

Regăsind-o douazeci de ani mai târziu, Musset mai scrie:

»Oamenii se îndoiau de toate: tinerii negară totul. Poeții cântau desperarea: tinerii ieșiră din școli cu fruntea senină, cu fața fragedă și rumeșă și cu blestemul pe gura. Inimile prea largi pentru a lupta și pentru a suferi, se ofiliră cu niște flori lovite. Astfel principiul morții cobori fără zguduitură din cap până la picioare. În loc de a avea entuziasmul răului, noi nu avurăm decât negarea binelui, în locul disperării, nesimțirea. Copiii de cincisprezece ani, așezați alene sub arbuști în floare țineau ca pentru trecere de vreme cuvântari, cari ar fi făcut să freamăte de oroare boschetele nemișcate din Versailles.

Astfel se născu o generație melancolică care exprimă tristețea sa în cântece melodioase.

* * *

Noi suntem strănepoții lor. Ce am devenit noi? Ce drum am parcurs noi de o sută de ani?

Foarte rar, în agitația noastră prezentă, noi ne luăm timpul, de a ne întoarce asupra noastră înșine și de a medita.

Ce am devenit noi?

Noi suferim de o boală nouă și pe care n'a cunoscut-o omenirea precedentă. Orgoliul inteligenței noastre ne-a condus poate să pregătim pieirea noastră.

Fară îndoială, umanitatea a trecut și prin alte crize. Ea a fost victima și a altor epidemii. Ea a cunoscut deja răstur-

narea latentă care crează nesiguranța. Epocile tragice nu au lipsit: Imperiul roman s'a prăbușit în petreceri, apoi au trecut năvălirile, alungând locuitorii din cetățile în flăcări. Evul Mediu s'a înfiorat în așteptarea anului 1000. Renașterea a suferit oroarea războaielor civile. Țara noastră a simțit teribilele neliniști ale nehotărârilor religioase. Adeseori li s'a părut oamenilor desolați de tristețile timpurilor, că tot aceea ce constituia rațiunea de a gusta viața era chemat să dispară; însă acestea n'au fost niciodată decât psychoze trecătoare. Echilibrul lumii nu era stricat și omul ieșind din criză, se regăsea, acelaș, ca în timpurile fericite, sub un cer identic. Revoluțiile oamenilor n'au fost decât incidente.

Or, în măsură ce spiritul omenesc s'a deschis mai mult, noi am învins etape de neprevăzut, cari ne fac să depășim marginile lumii cunoscute. Omul ingenios, subtil, obraznic, îndrăzneț și semeț, a făcut descoperiri, cari l-au depășit pe el însuși. Nu suntem gata să suportăm decât ceea ce se poate prevedea. Sistemul nostru nervos nu este gata să îndure decât ceea ce este realizabil și noi am realizat imposibilul. În mai puțin de o sută de ani, noi am parcurs mai mult drum decât ne era dat să concepem. Irealizabilul a fost realizat: noi nu eram pregătiți pentru aceasta și am creat un desechilibru universal. Secolul științelor și al descoperirilor, de care noi suntem mândri, a adus o răsturnare în lumea noastră. Viața noastră este mai transformată decât dacă ni s'ar fi dat să ne transportăm într'un alt astru. Napoleon era mai puțin departe de Ramses al II-lea decât noi suntem de Napoleon. Nimic nu se mai aseamăna! Noi am parcurs, în mai puțin de un secol, etape, cari într'un timp logic ar fi avut nevoie de un mileniu. Noi ne-am ridicat îndrăzneț la înălțimea zeilor creatori. Am neglijat timpul și durata, fără de cari nu este evoluție sănătoasă și am aruncat în lume invențiunile noastre imense, mărețe și monstruoase, Plănuirile spiritului nostru ne depășesc, ne precedează, și acum, bieți nebuni, târați de propria noastră imprudență într'o cursă desmățată, alergăm după ceea ce am descoperit, fără a ajunge să o întâlnim.

Noi am fost târați într'o frământare și am ars atât de repede etapele încât suntem pierduți. Ziua de mâine nu ne mai oferă decât o speranță fără siguranță. Fiecare zi aduce

schimbări atât de strălucite încât nici unul dintre noi nu-și poate imagina ceea ce el va fi sau va face mâine. Ce vom descoperi noi încă, ceva care va permite a răsturna lumea? Oamenii trăesc în afară de ei înșiși. Totul nu e decât activitate, mișcare și viteză. Noi am accelerat ritmul vieții.

* * *

Opriți-vă un moment pentru a compara ceea ce este existența noastră, față de aceea, pe care o duceau părinții noștri. V'ați gândit că noi am suprimat întunerecul prielnic odihnei și că cea mai mare mândrie a noastră este de a avea răspândită în orașe și în locuințele noastre o lumină strălucitoare, care ne orbește ochii; că noi am creat un șgomot amețitor și că toate orele noastre sunt asurzite, că aerul nostru este împregnat de mirosurile sufocante ale mașinilor, că cerul nostru este întunecat de fum, că noi am schimbat chiar și ordinea naturii, că noi nu mai cunoaștem intimitatea vetrei și că marile noastre case prea înalte și prea strâmte, răsună la toate etajele de bubuitul înspăimântător al miilor de aparate diabolice cari revarsă armonii țipătoare captate misterios în eter? Noi suntem agitați zi și noapte de o tremurare convulsivă și hărțuitoare. Orice cadență este turburată și noi suntem nebunii cari am creat nebunia noastră.

Am voit să realizăm utopii și am reușit. Reveriile poezilor, imaginațiile romancierilor celor mai cruzi au fost depășite. Totul ni s'a părut posibil și am învățat să modificăm totul. În domeniul social, noi am încetat de a înțelege că trebuie să evoluăm cu încetineală și am sfărâmat furios cadrele cele mai delicate ale instituțiilor noastre.

Vai: în îndrăsneala noastră, ceea ce am uitat, este că știința trăește în marginea chestiunilor moralei. Dacă ea împărăștie misterele, dacă ea rezolvă problemele, dacă ea pare să dea iluzia de a furniza siguranța, ea ne lasă nesățioși, nesatisfăcuți, crează trebuințe noi și nu potolește niciodată inimile.

Am devenit prea mici pentru noi. În locul grijilor casnice, noi avem acum, grijile lumii întregi. Niciodată nu ne va fi dat a mai răsufila. Dacă' uneori, obosiți, voim să ne odihnim un moment, noi suntem îndată prinși din nou de infernala mișcare a vieții imperioase pe care noi ne-am făcut-o. Trebuie să mergem, tot să mergem, tot mai repede, către o țintă nesi-

gură. Niciodată nu cunoaștem odihnă și urcarea zilelor noastre ne conduce către un mormânt unde se va putea grava ca epitaf: »Aici zace o lume moartă din cauza nebuniei«.

* * *

Unde mergem ?

Eu nu știu dacă D-voastră vă aduceți aminte cum Anatole France povestește că, pe piața Dauphine, cetățeanul de Roche-maure punea cetățeanului Brotteau, mai înainte de Ilettes aceeaș chestiune. Lumea era atunci în plină frământare evoluționară. Tânăra femeie întreba :

— Unde mergem ?

Cetățeanul Brotteau îi răspunse :

— »Aceasta este aceea ce Dumneavoastră mă întrebați, Lonise, într'o zi când eram în trăsură, pe malul Lher-ului, pe drumul Ilette-ei, în timp ce calul nostru, care-și luase vânt, ne ducea într'un galop furios. Ce curioase sunt femeile ! Încă astăzi, voi voiți să știți unde mergem ? Întrebați cărturăresele. Eu nu sunt ghicitor draga mea. Și filozofia, chiar și cea mai sănătoasă, este un slab ajutor pentru cunoașterea viitorului. Aceste lucruri se vor sfârși, căci totul se sfârșește. Se poate prevedea diverse sfârșituri«...

Unde mergem ? Eu știu ca și Brotteau și eu nu știu nimic. Însă, de ceace sunt sigur, este că nu trebuie să fii uimit că într'o lume la fel cu a noastră tinerețea care ne înconjoară este neliniștită, nesigură și îngrijorată. Ei s'au născut, copiii noștri, în timpul în care se dădea un război nemilos, care era, poate, rezultatul civilizațiilor noastre nesăbuite și poate începutul unor greșeli mai mari. Dacă noi lăsăm copiii să continue greșelile noastre, lumea se poate socoti pierdută. Prețiosul nostru viitor este în mâinile lor. Dacă ei vor reveni la rațiunea care fuge de noi și vor fi mai buni decât noi, poate că totul este salvat ; dacă ei vor persista în nebunia noastră orgolioasă, nu se știe până unde vor putea duce furia care îi va anima și se poate imagina că unul dintre aceia pe care noi i-am făcut să se nască, inventator de geniu, va face să lunece în pământ, cu un rânjit, vre-o mașină diabolică ce va face planeta să explodeze.

Pe drumul pe care noi mergem, nimic nu mai e imposibil.

* * *

A avea grijă de copiii, acesta este singurul mijloc care ne este dat, spre a ne salva de greșelile noastre. Noi am fost copii teribili; să ne păzim, de a lăsa copiii noștri să devină mai răi. Noi am trăit secolul științelor și al descoperirilor, și ne-am prăbușit într'o demență univărsală și mizerabilă.

Secolul al XX-lea să fie renașterea rațiunii, devenind secolul copilului. Să uităm cecece suntem noi când e vorba de ei. Să ne păzim de a iubi în ei cecece ne amuză, preferând ceea ce le este folositor. Totul este de făcut și tot viitorul este în joc.

Noi trebuie să le arătăm totul, noi trebuie să le dăm sprijin, ajutor, să-i învățăm să deosebiască binele de rău, adevărul de minciună, raționabilul de absurd, și, tratându-i ca elevi, trebuie să ne convingem totuși că născând ei sunt stăpânii noștri.

Themistocles zicea într'o zi arătând un mic copil, care trecea pe piața publică:

— Vedeți acest mic copil? El este arbitrul Greciei, căci el guvernează pe mamă-sa, mamă-sa mă guvernează pe mine eu guvernez pe ateneeni, ateneenii guvernează pe Greci.

Mare adevăr. Iar noi suferim uitându-l prea des.

Asociația Inv. secția Arad

Nr. 36/1938

Pentru orientarea colegilor în vederea adunării generale extraordinare redam următoarea

Situație materială (averea) asociației la 31 Dec. 1937

1. Clădirea Casei inv.	3.250.000.—
2. Mobilierul Căminului	395.281.—
3. Biblioteca „	31.830.—
4. Fondul bib. „	7.330.—
5. Depuneri la Banca învățătorilor	26.372.—
6. Biblioteca Asociației	12.715.—
7. Averele revistei „Școala Vremii“	27.698.—
8. Bibliotecile cercului cultural (Donate)	12.000.—
9. Aparat la laboratorul st. indiv. copilului	10.450.—
Total	<u>3.773.676.—</u>

Reproducem:

Știri școlare din Cehoslovacia

1. Intreaga învățătorime cehoslovacă se bucură, împreună cu învățătorii români, că în funtea școlii primare a fost numit, ca subsecretar de stat, marele dascăl D. V. Ţoni, așa de bine cunoscut în Cehoslovacia.

2. Cercetarea capacității elevilor la matematică. Un examen de orientare a fost ținut în Mai, anul trecut, cu 3000 de teste. În Septembrie s'a făcut o măsurătoare pregătitoare în 796 clase, cu 28000 teste. Pentru cercetarea rezultatelor, la matematică, învățătorii au lucrat intens peste 5000 de ore. După aceste rezultate s'au alcătuit 6 teste și cu ele s'a făcut măsurarea capitală. Partea întâia, aplicată în Ianuarie a. c. în 930 școli, a dat 260000 teste; în Iunie și Septembrie măsurarea se va repeta și la școlile ungare și germane. S'au făcut probe și cu adulții. Se cercetează mai ales lipsa de memorie în ce privește matematică.

3. La școlile experimentale din Praga se fac actualmente cercetări în clasele elementare, pentru a se vedea ce importanță are întrebuintarea literelor tipărite, pentru deprinderea lecturii și scrisului. (Dacă se începe cu litere tipărite nu scrise). La Zlin se cercetează dacă se poate aplica învățământul individual și la școala primară inferioară și în ce măsură.

La școlile superioare din Praga se cercetează așa zisa »comasație«, al cărei sens este de a preda o materie în cât mai multe ore pe săptămână, o parte anului, apoi a trece la alt obiect. »Comasația« se experimentează numai la geografie istorie și științe naturale. Pe lângă clasele experimentale sunt clase normale, în care se predă același material, pentru a se putea face comparație științifică între rezultate. La alte școli se experimentează metodele active, individuale, etc.

4. La Brno se pregătește o expoziție școlară jubiliară pentru Moravia și Silezia. Va fi o vedere generală asupra muncii învățătorilor, în cei 20 ani ai Republicii. Vor fi următoarele secții: Masaryk, școala și învățătorul, școlile obișnuite, școlile experimentale, școlile germane, polone, etc. În cadrul

expoziției va fi un concurs de cântece al corurilor școalelor primare inferioare și superioare.

5. Pentru ziua de 25 Mai se pregătește o măreață manifestație a tineretului școlar, la care vor lua parte autoritățile locale, comitele școlare și părinții elevilor, de pe tot cuprinsul țării. Va fi o adunare a întregului tineret școlar, sub drapelul statului. Va vorbi școlarii președintele republicii, dr. E. Beneș și cuvântarea va fi radiodifuzată. Manifestația aceasta va face începutul serbărilor jubiliare cu ocazia aniversării de 20 ani ai repulicii cehoslovace.

6 La 4 Iulie a. c. va avea loc un mare congres al tuturor organizațiilor învățătoarești, care va aprecia progresul făcut de școalele primare inferioare și superioare, timp de 20 de ani. Va urma săptămâna pedagogică. Învățătorimea tinăra va avea conferințe de vară la Zlin. Se va desvolta ideea: »Masaryk și învățătorimea tinăra«.

7. Au fost organizate diferite cursuri și anchete (mai ales despre academiile pedagogice); a fost, deasemenea o săptămână pedagogică pentru școalele secundare și alta pentru școalele primare germane.

8. În 1937 s'a ținut examen de definitivat; s'au prezentat peste 4000 de învățători, din care au căzut 5%.

9. După cea mai nouă statistică școlară pe anul 1937, în Cehoslovacia au fost 15552 școli primare inferioare cu 56400 clase, cu 1728950 elevi și eleve și cu 46080 de învățători (în anul 1936 au fost 45577 de învățători.) În acest an au fost 2105 școale primare superioare, cu 12087 clase, 459975 elevi și 14276 institutori speciali (în anul 1936, 13531 învățători). Un total de 60356 învățători pentru școalele primare inferioare și superioare.

10. De curând a fost publicată o statistică, făcută de organizațiile învățătorilor din Cecky, Moravia și Silezia. Au răspuns 17.626 de învățători, adică 84%. S'au organizat 1851 șezetori, iar pentru ajutorare elevilor comitetele școlare au plătit 2.421.328 coroane. Acești învățători au realizat 27249 întreprinderi culturale (teatre, expoziții, concerte, conferințe, etc.) Se muncește încă în muzee, se fac cursuri pentru șomeri, se scot ziare, etc.

Aceasta este munca învățătorilor pentru pace și liniște.

11. Dela 1 Februarie c. a fost introdusă o nouă lege școlară și dela 1 Aprilie noua lege a educației premilitare.

12. La toate școalele din Cehoslovacic copiii vor învăța să cânte imnul regal român și jugoslav. în limbile respective.

Jaroslav Jurek

Invățător la Brno Cehoslovacia.

NOTĂ:

Așteptăm ca și la noi să se renoveze și înnoiască școala. Credem cu fermitate că Ministrul D. V. Ţoni, va împlini acest imperativ categoric al vremii.

Brăul morții

Trimise vodă după ei...
In turnuri clopotele bat.
Bărbații vin dela arat,
Lăsând ogorul doar brăzdat,
Grăbiți să vadă ce-i.

Plângând, nevestele din sat
Eșiau puhoi în calea lor;
Bătrânele țineau sobor,
Învinuind, în gândul lor,
Cumplit pe împărat.

O maic' adusă de mijloc,
Cu părul nins ca un fuior,
Se agăța de-al ei fecior
Frumos ca floarea de bujor
Și-l săruta cu foc.

Plângeam și nu' nțelegeam ce-i,
Când tata, cu obrazul supt,
Smulgând din cuisumanulrupt,
Striga de mama întrerupt:
»Anușo! Griji de ei!«

Fugirăm până la hotar
Cu ochii împăingeniți;
Spre moarte alergau grăbiți
Și noi, priveam nedumeriți,
In zare cum dispar... .

Târziu, când vrajba s'a sfârșit,
Din șirul celor ce s'au dus,
Și cei de jos și cei de sus,
Bătrâni, cum soarta i-a adus
La vetre au venit.

Eram copiii nimănu...
Ne 'mbărbătam ziua oftând,
Ne culcam seara suspinând
Și'n zori, ne deșteptam plângând
Amar de dorul lui.

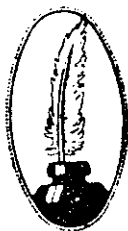
Nu vrem să credem că s'a stins.
Cu gândul la el ne-am culcat...
Un plâncumplit ne-a deșteptat,
Ne spunea mama: »L-am visat
Cu brăul morții 'ncins«.

Din noaptea cea cu vis cumplit,
Inchiși în casă am gemut
Și am urlat și ne-am zbatut,
Căci visul mamei l-am văzut
Aieva, împlinit.

Veniră chinuri de nespun...
N'aveam în vatră stop de foc;
Umblam pustii din loc în loc
Bocind zadarnic un noroc
Ce focul l-a răpus.

ION ILONA

CĂRȚI

REVISTE

Petre G. Savin: Mândrul Florilor. Am mai spus-o și cu alte ocazii, ed. **Cugetarea** se întrece pe sine, străduindu-se a pune la îndemână cetitorilor de orice categorie, cărți potrivite și pe un preț accesibil oricui, cât de sărac. A pornit la această operă cu curaj și stăruie cu o perseverență de invidiat.

Se știe, din observația fiecăruia și din rezultatele anchetelor pedagogice-didactice, întreprinse de atâția, poveștile alcătuiesc, atunci când sunt scrise cu pricepere literară și pedagogică, o hrană spirituală, pentru o anumită vârstă a insului. Are o înrăurire hotărâtoare și binefăcătoare.

Un frumos, interesant și plăcut dar a făcut cetitorilor săi mărunți cu vârsta, ed. **Cugetarea** înmănușând poveștile D-lui P. I. Savin, în vol. „Mândrul florilor“. Ca unul ce am pus imediat în mâna micuților, văzând cât de potrivite și de necesare sunt aceste povești, îndrănesc să afirm că „Mândrul Florilor“ constituie un plăcut dar, ce subjugă pe cetitor și îl determină să mai citească și altceva. Cine dorește să pună în mâna copiilor o carte bună, n'are decât să le da acest plăcut volum de interesante povești.

Legendele paserilor, animalelor, florilor, etc.: Ilie I. Mirea.

De dl. Ilie I, Mirea ne-am ocupat în mai multe rânduri, elogiindu-i munca sistematică și perseverență, străduința de a pune micilor școlari cărți la îndemână, cărți plăcute și variate.

Copiii iubesc florile, animalele, păsările și arborii, se interesează de proveniența lor, de soarta lor. Dl. Mirea a făcut un neprețuit serviciu copiilor, ca și educator lor acestora — părinți și învățători — punându-l la îndemână acest volum cu variate legende, clasate cu pricepere. Vor găsi aci micii cetitori, satisfacerea atâtor enigme ce le frământă mintea, pe înțelesul și priceperea lor, alimentându-le după ca., imaginația sau puterea de pătrundere a realității.

După cum vedem, ed. **Cugetarea** și-a făcut un cult din a

promova literatura menită copiilor și tineretului. Și e un merit că știe să dea ce e mai prețios și mai interesant. Toate laudele i se cuvin cu prisosință. Mai ales că acest volum este atât de plăcut ilustrat de Dl. Gh. Nanu, care a făcut din cartea aceasta un dar afectiv și instructiv.

Florian Stănică

„Revista Jiul”, organ al căminelor culturale din asociația culturală „Jiul” adresează următorul apel către Români:

„Astăzi mai mult ca oricând se impune redeschiderea conștiinței naționale prin susținerea culturii românești. Revista „Jiul” vă pune la dispoziție leacul pentru alinarea tuturor nevoilor sociale. Această forță de lumină nu trebuie să lipsească din nici o casă românească cu știutori de carte. Cu un sacrificiu de 5 lei repartizat pentru fiecare lună, adică 60 lei anual, răsplățiți sacrificiul nostru ajutându-ne în lupta ce ne-am înrolat și tot odată contribuind la ridicarea poporului român.

Numai un popor bine pregătit moral și material poate înfrunta greutățile ce îi ies în cale la fiecare pas. Nu vă uitați datoria de buni români și ajutați cultura românească”.

Această revistă este fondată de Dr. C. Lupulescu și are secretar și redactor pe d. I. Lupulescu, avocat, Tg. Jiu. Apare totdeauna cu un sumar bogat. O recomandăm cu toată căldura cititorilor noștri. Abonament anual 60 lei, de sprijin 100 lei. Apare în 16—20 pagini. i. b.

Revista „Școala și Familia de mâine” care se ocupă cu propagarea noilor metode de educație și învățământ, în școală și familie, a împlinit 10 ani de existență (No. 100 Decembrie 1937) apărut mai de mult, cu colaborarea câtorva pedagogi străini (Ad. Ferrière, C. Freinet, F. Dubois, etc.), mulți profesori (Dnii Vl. Ghidonescu Cluj, Gr. Tăbăcaru, V. Băncilă, Fl. Niculescu, etc) și numeroși învățători dela noi, arată toată activitatea revistei vreme de 10 ani, pentru izbânda educației noi.

Acei învățători, care doresc să cerceteze această interesantă și folositoare revistă pedagogică, pentru formarea unei culturi profesionale moderne, și să se pregătească în acelaș timp pentru

examenale de definitivat și înaintare sunt înștiințați că pot cere dela Ad-ția Revistei (Str. Nic. Bălcescu No. 2, București III.) *un număr de probă, spre consultare, care se trimite imediat gratuit.*

Interesant pentru cititori Se aduce la cunoștință generală că Institutul de Editură și Imprimerie literară „Editura Noastră” (fondată în anul 1933) din București, Str. David 63 — Suburbia Militari, dorind să vină în ajutorul celor dornici de cultură dar lipsiți de mijloace materiale, a înființat **Abonamentul Editorial** asupra tuturor cărților și publicațiilor literare ce apar sub firma acestei edituri, în care se anunță și se recenzează cărțile ce apar. Abonamentul e de

Lei 300 pe un an întreg

și începe cu luna în care e făcut, expirând anul următor în aceeași lună. Abonamentul trebuie plătit anticipat, căci reprezintă strict hârtia exemplarelor ce se tipăresc în plus pentru abonați. În anul trecut „Editura Noastră” a trimis abonaților săi 55 de cărți literare în valoare de 4000 lei iar anul acesta își ia angajamentul să trimită abonaților săi între 60 și 100 de cărți literare, expediția făcându-se pe contul editurii.

Astfel că abonații vor primi săptămânal numai cărți absolut pentru lectură, cărți cu care își vor putea forma o bibliotecă proprie. Pentru un abonament de 300 lei vor primi cărți în valoare de 5000 de lei, cu peste 10.000 de pagini în total. „Editura Noastră” fiind angajată să tipărească anual acesta circa 100 de cărți literare, conținând: versuri, schițe, nuvele, romane, teatru și studii literare. De acest avantaj pot beneficia și Bibliotecile Școlilor Primare, precum și Căminele Culturale, cărțile ce apar fiind absolut morale și de interes general. Abonamentul Editorial de lei 300 se poate trimite prin mandat postal pe adresa: „Editurii Noastre” Str. David 63, Suburbia Militari-București, de unde se pot cere orice informații.

Direcțiunea

INFORMAȚIUNI**Inscriere la cursurile de vară din Italia**

Am primit dela dl. delegat al Institutului de Cultură Italiană în România un prospect pentru doritorii de a participa la cursurile de însușirea și aprofundarea limbii italiene. Aceste cursuri se vor ținea în luna Iulie și întrucât vor fi mulți participanți și în August, a. c.

Cursurile vor fi ținute în Roma, Perugia și Siena.

La aceste cursuri își pot cere înscrierea profesorii și învățătorii mai de seamă, în condițiunile cele mai avantajoase posibile.

Participanții vor achita chiar lunar cotizații până la complectarea sumei de lei 6200. — Această sumă va cuprinde costul călătoriei dela Timișoara la sediul cursului și îndărăt, întreținerea pe o lună pensiune, taxele de vizitarea muzeelor și galeriilor, vederea orașelor Veneția și Florența la reîntoarcere; taxa de înscriere pentru cursul de o lună, 50% reducere la șase călătorii simple de cunoașterea Italiei și alte facilități pe cari le pot acorda direcțiunile cursurilor.

Cine dorește să aibă parte de întreținere mai bună, va trebui să achite 7700 lei în loc de 6200.

Participanții la primul curs pot audia și cursul din luna August, cu o cotă supletivă și cu schimbarea de sediu.

Plecarea la curs se va face din București între 5 și 10 Iulie.

Toți participanții se vor îngriji să obțină pașaport individual și aprobare pentru scoaterea din țară a valutei ce cred că le necesită pentru trebuințele personale.

Direcțiunea cursurilor va elibera fiecărui înscris o declarație de înscriere la curs, care îi va ajuta la exoperarea pașaportului și valutei.

Doritorii din jud. Arad, pe a participa la cursuri, pot anunța aceasta dlui delegat pentru Arad: Pellegrini Virgilio, Sala de scrimă Palatul Cultural, zilnic dela orele 15—20.

Asociația inv. din orașul și jud.
Arad

Nr. 35/1938

Convocare

Membrii Asociației învățătorilor din orașul și județul Arad, sunt convocați la **Adunarea generală extraordinară a asociației**, ce se va ține în ziua de **24 Iunie 1938, ora 7 dim.** în sala mare dela Casa învățătorilor din Arad, pentru a desbata și a rezolva următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea adunării, de d. președinte al asociației N. Cristea.

2. Discutarea problemei Sanatorului Asociației.

3. Darea de seamă asupra mersului asociației, în anul expirat.

4. Raportul, Comisiei de censori, al Directorului Casei învățătorilor; supunerea situației, averii asociației (Bilanțul) și gestiunii (Contului de gestiune) pe anul 1937, deliberării și aprobării adunării, și descărcarea de gestiune a comitetului. (Contul de gestiune publicat în rev. »Școala Vremii« Nr. 3 din Martie 1938).

5. Supunerea Bugetului anului 1938, adunării, spre aprobare. (Publicat în rev. »Școala Vremii« Nr. 4 din Aprilie 1938).

6. Fixarea programului de activitate pentru viitor.

7. Alegerea Comitetului asociației.

8. Alegerea Comisiei de censori.

9. Eventuale propuneri și interpelări.

»Dacă la ora fixată nu se prezintă jumătate plus unul din numărul membrilor, adunarea generală se ține după două ore în aceeași, zi cu orice număr de membri prezenți«. (Art. 32, al. II din statute) ¹⁾.

Arad, 18 Mai 1938.

Președinte,
N. Cristea

Secretar,
Ion Blăgăilă

¹⁾ Această adunare e convocată conform hotărârii, adunării generală ordinare din 15 Mai 1938.

ADRESA: *cu.*

Biblioteca Palatului Cultural.

Romania

Arad.

CONCORDIA" Institut de Arte Grafice și Editură S. A. Arad.